

**TURU-
UURINGUTE
AS**

www.turu-uuringute.eu

Sügis 2019

Tartu nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega noorte osalus noorsootöös

Uuringu tellija: Tartu Noorsootöö Keskus

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

entk
Eesti Noorsootöö Keskus

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Sisukord

	Uuringu taust	4
	Uuringu metoodika	5
	Kokkuvõte	7
	Järeldused	10
	Küsitlusvalimi profiil	11
	Küsitluse tulemused	14
1.	Teadlikkus noorsootöö valdkondadest	14
2.	Osalus noorsootöös	15
2.1.	Huvitegevused	16
2.2.	Noortekeskused	17
2.3.	Noorteorganisatsioonid	18
2.4.	Lühemaajalised tegevused	19
3.	Ajendid noorsootöös osalemiseks	20
3.1.	Noorte vaade	20
3.2.	Lapsevanemate vaade	22
4.	Takistused noorsootöös osalemisel	22
4.1.	Noorte vaade	22
4.2.	Lapsevanemate vaade	24
4.3.	Majanduslik aspekt	26
5.	Noorte panus noorsootöösse aktiivse osalisena	26
6.	Huvi noorsootöös osalemise vastu	27
7.	Tegevuste piisavus	28
8.	Info	31
	Süvaintervjuude tulemused	35

Täname kõiki küsitluses või süvaintervjuudel osalenuid noori ning lapsevanemaid, tänu kellele sai see uuring teoks!

Uuring valmis koostöös Tartu Noorsootöö Keskuse ning Tartu Linnavalitsusega. Täname Piret Talurit, Grete Sarapit, Airi Parki, Jaanika Palmi ning Mariliis Maremäed uuringu läbiviimisesse panustamise eest! Suured tänusõnad ka Tartu Hiie Kooli ja Emajõe Kooli direktorile Kristel Metsale, Hiie Kooli juhiabile Luule Kapile, Emajõe Kooli juhiabile Kaija Vaskmale, Tartu Herbert Masingu Kooli direktorile Siim Värville ning huvijuht Egle Remmile, et olite andmekogumisel nõu ja jõuga abiks!

Käesoleva raporti koostas Vaike Vainu Turu-uuringute AS-ist.

Uuringu valmimist rahastati haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjustriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ kirjeldatud tegevuste raames.

Uuringu taust

2019. aasta sügisel viis Turu-uuringute AS Tartu Noorsootöö Keskuse tellimusel läbi küsitlusuuringu, kaardistamaks puudega või tervisest tulenevate takistustega Tartu noorte osalust noorsootöös. Uuring viidi läbi innovatsioonikava „Tartu nägemis-, kuulmis- ja liikumispuudega teismeliste integreerimine noortekeskuste tegevusse loodushariduse toel“ raames ning on sisendiks Tartu Linnavalitsusele tegevuskava koostamisel nägemis-, kuulmis- ja liikumispuudega noorte osalusvõimaluste suurendamiseks noorsootöös.

Eesti Noorsootöö seaduses on noorsootöö defineeritud kui tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgeks arenguks, mis võimaldab noortel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda. Noorsootööna käsitletakse käesolevas uuringus alljärgnevaid tegevusi: (1) huvikoolid, huviringid ja treeningrühmad, (2) noortekeskused, (3) noorteorganisatsioonid; (4) noorte osaluskogud; (5) noortelaagrid ja õpilasmalevad; (6) noorteüritused; (7) noorte vabatahtlik töö.

Uuringus käsitleti puudega noorte:

- Ⓜ ootusi noorsootööle
- Ⓜ osalust noorsootöös
- Ⓜ teadlikkust noorsootöö võimalustest
- Ⓜ tunnetatud takistusi noorsootöös osalemiseks
- Ⓜ valmisolekut panustada noorsootöösse aktiivse osalisena (nt vabatahtlikuna või noorte omaalgatusprojekti elluvijjana).

Samuti käsitleti uuringus puudega laste vanemate:

- Ⓜ ootusi noorsootööle
- Ⓜ teadlikkust noorsootöö võimalustest
- Ⓜ tunnetatud takistusi noorsootöös osalemiseks.

Ankeetküsitluses osales 136 Tartus elavat või õppivat nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega (või sarnaste takistustega) 10-19-aastast noort ning 14 puudega laste vanemat. Lisaks viidi kahe puudega lapse vanemaga läbi süvaintervjuud.

Uuringu metoodika

Küsitlusuuringu sihtrühmaks olid Tartus elavad või õppivad nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega või -takistustega¹ 11-19-aastased noored ning nende vanemad. Tartus elavate või õppivate nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega 11-19-aastaste noorte täpne arv pole teada, kuna puudub ülevaade tavakoolides õppivatest puudega noortest. Hariduslike erivajadustega laste koolide 5-12. klassides õppis 2019. aasta sügisel nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega või -takistustega noori järgneval arvul:

Tabel 1. HEV koolide 5-12. klassides õppivate nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega noorte arv sügisel 2019 (koolide edastatud andmetel)

Tartu Herbert Masingu Kool	Liikumispuudega lapsed	6
Tartu Hiie Kool	Kuulmispuudega lapsed	117
Tartu Emajõe Kool	Nägemispuudega lapsed	22
	Kokku:	145

Küsitlus viidi läbi kahes etapis. Esmalt levitati küsitluse linki elektrooniliselt. Selleks kontakteeruti Tartu hariduslike erivajadusega laste koolide ning valdkondlike ühingutega (vastavate puudeliikidega inimeste ühingud Tartumaal või Lõuna-Eestis ning üle-eestilised ja kohalikud puudega laste vanemate ühingud). Koolidele ning valdkondlikele ühingutele edastati elektrooniline kutsekiri, mis sisaldas uuringu eesmärkide ja sihtrühma kirjeldust ning linke küsitlusankeetidele. Kutsekiri paluti edastada nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega või -takistustega 11-19-aastaste noortele ning nende vanematele. Koolid levitasid uuringukutset õppeinfosüsteemi (eKool, Stuudium) kaudu. Valdkondlike ühingute kaudu kahjuks sihtrühmani jõuda ei õnnestunud (valdav osa ühingutest, kellega kontakteeruti, ütles, et nende liikmeskonda ei kuulu sobivas vanuses noori ega ka selliste noorte vanemaid). Lisaks levitati küsitluse linki sotsiaalmeedia kaudu (Tartu Noorsootöö Keskuse Facebooki-lehel).

Esimeses etapis vastas küsitlusele 10 noort ja 7 lapsevanemat.

Küsitluse teises etapis viidi läbi andmekogumine paberankeetidega hariduslike erivajadustega laste koolides kohapeal. Kaasatud oli kolm kooli - Tartu Herbert Masingu Kool, Tartu Hiie Kool ning Tartu Emajõe Kool. Küsitlus viidi läbi 5-12. klassides (valimisse sattus ka kuus 10-aastast last). Küsitluses osalenud lastele anti kaasa tänusõnadega kaart, millel sisaldus ka üleskutse, et nad kutsuksid küsitluses osalema oma vanemaid (ning link veebiankeedile).

¹ Uuringusse sooviti kaasata ka neid noori, kel pole puuet ametlikult tuvastatud, kuid kel on tervisest tulenevaid nägemis-, kuulmis- või liikumistakistusi.

Teises etapis vastas küsitlusele 126 noort ja 7 lapsevanemat.

Kokku osales küsitluses 136 Tartus elavat või õppivat nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega 10-19-aastast noort ning 14 puudega laste vanemat.

Peale küsitlustöö lõppu viidi läbi süvaintervjuud kolme küsitluses osalenud lapsevanemaga, et koguda täiendavaid ettepanekuid selle kohta, kuidas soodustada puudega noorte osalemist noorsootöös.

Kokkuvõte

- ① 2019. aasta sügisel viis Turu-uuringute AS Tartu Noorsootöö Keskuse tellimusel läbi küsitlusuuringu, kaardistamaks puudega või tervisest tulenevate takistustega noorte osalust noorsootöös. Küsitluses osales 136 Tartus elavat või õppivat nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega (või -takistustega) 10-19-aastast noort ning 14 puudega laste vanemat. Kuna lapsevanemate valim oli väga väike, pole võimalik nende vastuste baasil teha järeldusi kogu sihtrühma kohta. Noorte ning lapsevanemate vastuste võrdlemisel tuleb arvestada ka seda, et noorte küsitluses osalesid tõenäoliselt pigem kergema puude või terviseprobleemiga noored, samas kui lapsevanematest olid tõenäoliselt aktiivsemad vastama pigem raskemate terviseprobleemidega laste vanemad (kes tunnetasid oma lapse puhul suuremaid probleeme noorsootöös osalemisel).
- ② Valdava osa küsitletutest moodustasid kuulmispuude või -takistusega noored. Pea kõik (99%) küsitletud noored õppisid hariduslike erivajadustega laste koolides. Pooled küsitletud noortest elasid Tartu linnas ning pooled väljaspool Tartut.
- ③ Noored hindavad oma teadlikkust noorsootöö valdkondadest tagasihoidlikult. Kõige paremaks hindasid noored oma teadlikkust huviringidest ja treeningrühmadest koolis (74% on väga hästi kursis või teab neist natuke) või huvikoolidest, huviringidest ja treeningrühmadest väljaspool kooli (vastavalt 60%). Kõige vähem on noored kursis noorte osaluskoegade (36% on väga hästi on kursis või teab neist natuke) ja noorteühingute (vastavalt 29%) tegevusega. Lapsevanemad hindasid oma teadlikkust noorsootöö valdkondadest üldjuhul pisut kõrgemalt kui noored.
- ④ Varasemate uuringute järgi on Eesti noorte seas noorsootöös osalejaid sõltuvalt vanusest jm teguritest ca 80-95% (Selliov, 2017:14)². Käesoleva uuringu raames küsitletud noortest osales 2019. aastal noorsootöös 85%.³ Kõige levinum oli osalemine huvikoolides, huviringides või treeningrühmades (57%). Ligi kolmandik noortest oli 2019. aastal osalenud noorteüritustel, 24% käinud noortelaagris või õpilasmalevas, 22% teinud vabatahtlikku tööd, 19% osalenud mõnes noorteprojektis ning 18% noorte osaluskogus (nt noorte volikogu, õpilasesinduse). Noortekeskustes oli 2019. aastal käinud 13% ning noorteorganisatsioonide töös osalenud 11% küsitletud noortest.
- ⑤ Varasemad küsitlused on näidanud, et vanuse lisandudes osalus noorsootöös väheneb (Selliov, 2017:5). Käesolevas küsitluses see kinnitust ei leidnud. Pigem vastupidi - võrreldes 10-13-aastastega on 14-19-aastaste seas pisut levinum

2 • Selliov, R. (2017). Osalus noorsootöös. HTMi aasta-analüüs 2017. Eesti hariduse viis tugevust. Haridus- ja Teadusministeerium.

3 Noorsootöö hulka on siin arvestatud ka vabatahtlik töö.

osavõtmine noorteüritustest, noortelaagritest/õpilasmalevast ning noorte osaluskoostöödest. Tüdrukute seas on noorsootöös osalemine levinum kui poiste seas. Puudeliikide (kuulmis-, nägemis või liikumispuue) võrdluses on aktiivseimad nägemispuude või -takistusega noored. Tartus elavate noorte seas on noorteüritustel või -projektides osalenud pisut enam kui nende noorte seas, kes elavad väljaspool Tartut.

- ⌚ Noorsootöös osalema ajendab noori eelkõige see, kui pakutavad tegevused on huvitavad ning võimaldavad noorel end arendada. Oluline on ka sõprade eeskujud (osavõtt noorsootööst). Vanemate või teiste täiskasvanute soovitusel noorte endi hinnangul kuigi olulisel kohal ei ole. Küsitletud lapsevanematest seevastu ütlesid pea kõik, et suunavad lapsi huvitegevustega tegelema. Lapsevanemate põhiliseks ootuseks huvitegevustele on lapse arendamine.
- ⌚ Varasemates küsitlustes on noorsootöös mitteosalemise põhjustena kõige sagedamini mainitud aja- ning huvipuudust (Selliov, 2017:14). Käesolevas küsitluses nimetasid noored takistusena noorsootöös osalemisel kõige sagedamini muude hobide olemasolu. Noorteorganisatsioonides mitteosalemist põhjendati üsna sageli ka huvipuudusega. Enamus küsitluses osalenud noortest ei tunnetanud, et tema erivajadused või puue noorsootöös osalemist kuidagi takistaks. Lapsevanemate hinnangul takistab nende lapse osalemist juhendatud huvitegevustes eelkõige info puudus (takistuste seas märkis 43%) ning huvitegevuste ebasobivad toimumisaegad (43%). Sageli märgiti ka seda, et lapsel on koolis/tööl suur koormus (36%) või et lapse erivajadused takistavad osalemist (36%).
- ⌚ Küsitluses osalenud lapsevanematest 86% märkis, et nende pere teeb igakuiselt kulutusi puudega lapse osalemiseks juhendatud huvitegevustes, sealjuures 21% kulutab selleks enam kui 60 eurot kuus. Noortest 23% ja lapsevanematest 36% hindas pere majanduslikku võimekust lapse huvitegevusi toetada väheseks, öeldes, et lapse/noore soove huvitegevuste osas on võimalik täita vähesel määral või üldse mitte.
- ⌚ Noortest 36% on panustanud noorsootöösse aktiivse osalisena. Kõige levinum on aktiivne panustamine huviringide raames, osaledes mõne ürituse või tegevuse korraldamisel (19% küsitletud noortest).
- ⌚ 64% küsitletud noortest sooviks noorsootöös rohkem osaleda. Kõige sagedamini tunti huvi osaleda senisest rohkem huvikoolides, huviringides või treeningrühmades (41%) või teha vabatahtlikku tööd (30%). Noortekeskustes sooviks senisest rohkem käia 15% küsitletud noortest.
- ⌚ 38% noorte ja 50% lapsevanemate arvates on Tartus noortele mõeldud tegevusi piisavalt. Rohkem soovivad noored Tartus näha eelkõige erinevaid treeningvõimalusi.
- ⌚ Noortest 29% ja lapsevanematest 14% hinnangul on infot noortele mõeldud tegevuste kohta Tartus piisavalt. Noortele mõeldud tegevuste kohta soovitakse saada eelkõige Stuudiumist/eKoolist või sotsiaalmeediast, noored ka

sõpradelt/koolikaaslastelt ja koolist (õpetajatelt või huviringide juhtidelt, infostendidelt), lapsevanemad aga ka Tartu linna kodulehelt.

Järeldused

Enam kui pooled küsitletud noortest ei tunneta, et erivajadused nende osalust noorsootöös takistaks. Samas tuleb arvestada, et puudega noorte vajadused on eripalgelised, sõltudes nii puude liigist kui raskusastmest. Sügava puudega noored moodustavad kõigist puudega noortest väikese osa ning kuna nende puhul võib olla raskendatud ka küsitlusele vastamine, võib nende osakaal küsitlusvalimist jääda marginaalseks. Käesolevas küsitluses noorte puude raskusastme kohta ei küsitud, mistõttu on keeruline vastajate abivajadusi adekvaatselt määratleda. Küsitletud noortest endist märkis 21%, et vajab oma tervise tõttu koolis käimiseks või vaba aja tegevustes osalemiseks täiskasvanu või tugiisiku abi. Muude abivahendite kasutust küsitlusuuringus ei kaardistatud.

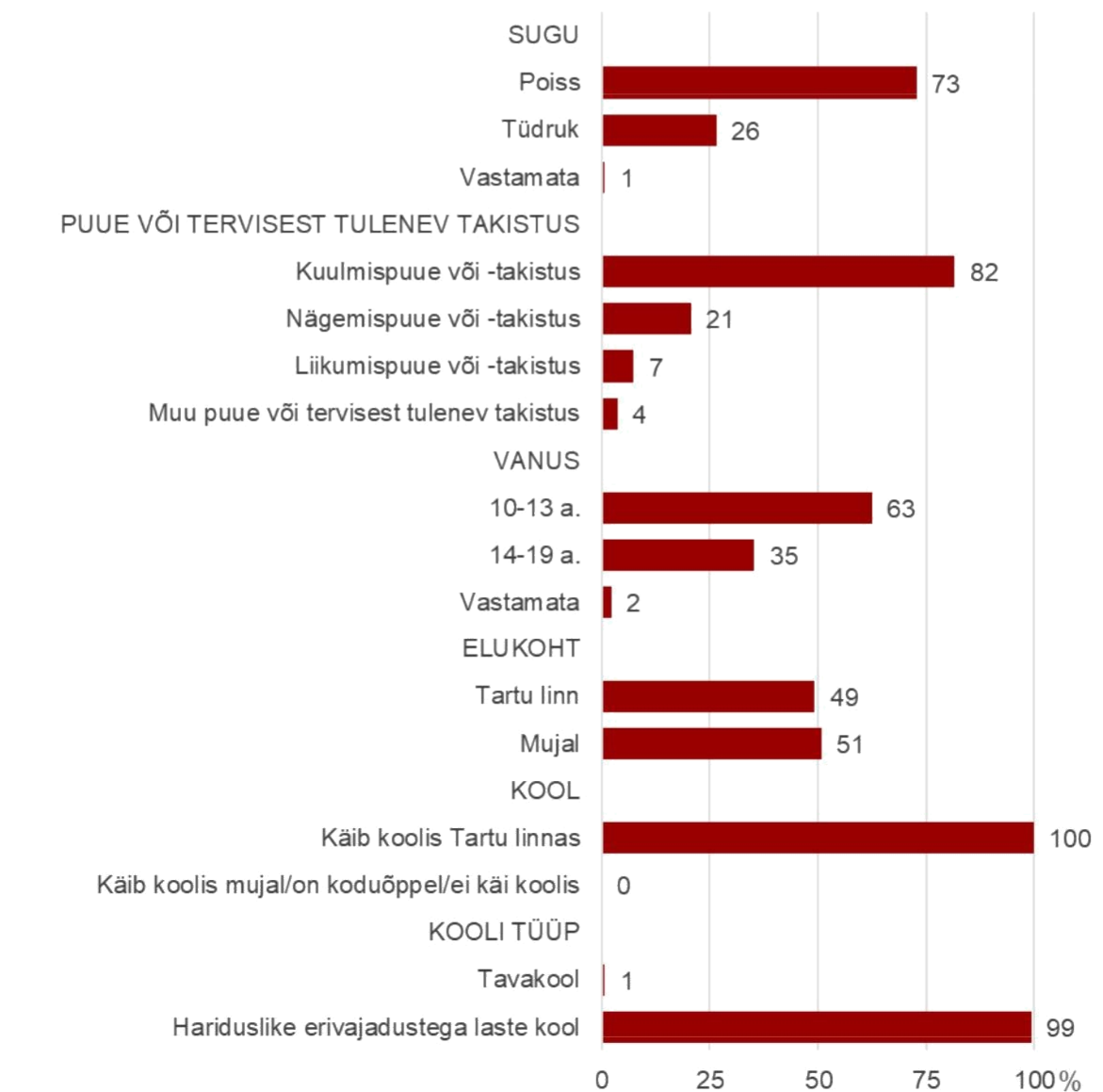
Tartu Noorsootöö Keskuse poolt teostatava innovatsioonikava eesmärgiks on integreerida Tartu nägemis-, kuulmis- ja liikumispuudega noored noortekeskuste tegevustesse. Küsitlusuuringu põhjal on noorte huvi noortekeskustes käimise vastu madal. Noortekeskuste külastamine on puudega noorte seas vähe levinud (2019. aastal käinud 13%) ning noored ise toovad selle peamiste põhjustena esile, et neil on muid hobisid ning noortekeskustes käimine ei paku neile huvi. Erivajadustest tingitud takistusi tõid noortekeskuste mittekülastamise põhjuste seas esile vähesed noored, sealjuures kõige sagedamini märgiti nende takistustena erivajadustega sobivate tegevuste puudumist, harvem sobivate töövahendite/seadmete puudumist, juhendajate pädevuse probleemi või füüsilise keskkonna kohandamise vajadust. Seega pole noortekeskuste vähese külastamise põhjuseks (noorte endi hinnangutele tuginedes) mitte niivõrd erivajadustest tingitud probleemid kui see, et sealsed tegevused pole noorte jaoks piisavalt atraktiivsed. Ka noorte teadlikkus noortekeskuste tegevustest on üsna vähene, mis samuti tingib vähese huvi noortekeskusi külastada. Noorte jaoks on olulisteks infokanaliteks kool ning veebikanalid, seega tasuks teavet noortekeskuste tegevuste kohta jagada võimalusel just nende kanalite kaudu.

Innovatsioonikava seab eesmärgiks puudega noorte integreerimise noortekeskuste tegevustesse loodushariduse toel. Noored ise mainisid neile huvipakkuvate tegevuste seas loodushariduslikke tegevusi üsna harva (ning samuti ei käinud ükski küsitletud noortest loodusringides). Pigem huvitab noori sport, muusika, IT ja tehnoloogia, kunst jms. Võimalik, et loodushariduslikke tegevusi aitaks noorte jaoks atraktiivsemaks muuta nende sidumine mõne eelpool mainitud tegevusega või teemaga, mis on ühiskonnas aktuaalne (nt keskkonnasäästlikkus). Küsitluse andmetel on noored küllaltki huvitatud noortelaagrites osalemisest ning vabatahtlikust tööst – seega võiks kaaluda noortekeskuste kaudu ka selliste tegevuste pakkumist.

Küsitlusvalimi profiil

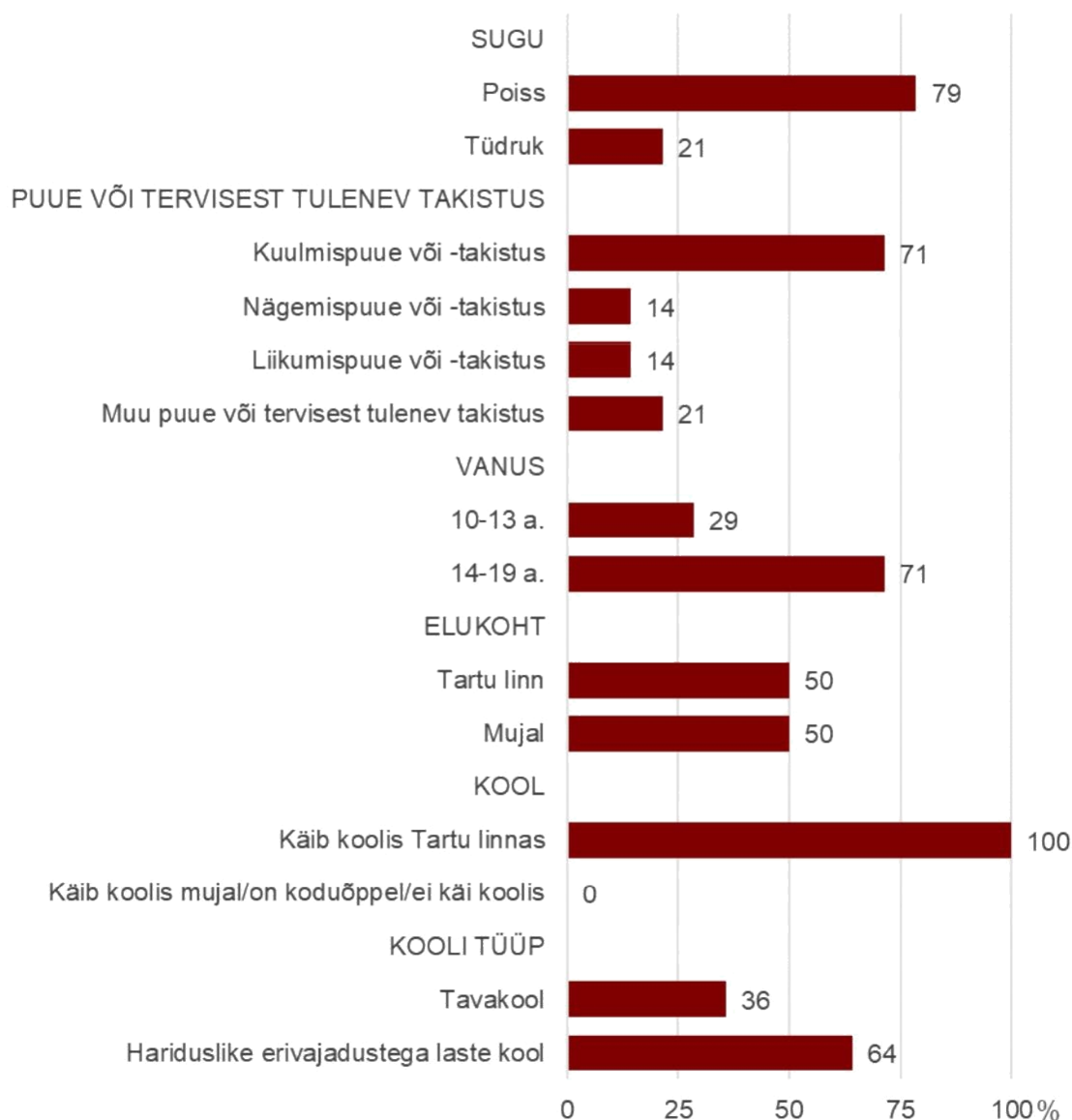
Küsitluses osalenud noortest moodustasid 73% poisid ja 26% tüdrukud (1 vastaja jättis oma soo märkimata). Valdava osa (82%) küsitletud noortest moodustasid kuulmispuude või -takistusega vastajad, mistõttu peegeldavad noorte küsitluse tulemused esmajoones selle sihtrühma arvamusi. Küsitletud noortest 21% oli nägemispuude või -takistusega, 7% liikumispuude või -takistusega ning 4% märkis endal olevat mõne muu puude või tervisest tuleneva takistuse. Noortest 63% olid vanuses 10-13, 35% vanuses 14-19 ning 2% jätsid oma vanuse märkimata. Kõik küsitletud noored käisid koolis Tartus, kuid Tartu linnas elasid neist vaid pooled. Valdav osa (99%) küsitletutest õppis hariduslike erivajadustega laste koolides (Joonis 1).

Joonis 1. Noorte valimi jagunemine (%), n=136

Ka küsitluses osalenud lapsevanematel paluti märkida taustaandmed selle lapse kohta, kelle kohta ta ankeedi täidab. Tulemused on esitatud [joonisel 2](#). Ka lapsevanemate seas olid kõige arvukamalt esindatud kuulmispuude või -takistusega laste vanemad. Kui noorte valimis oli ligi 2/3 vastajaist vanuses 10-13, siis lapsevanematest oli suurem osa (71%) 14-19-aastase lapse/noore vanemad.

Joonis 2. Lapsevanemate valimi jagunemine – taustainfo laste kohta, kelle kohta lapsevanem ankeedi täitis (%), n=14

Küsitluses osalenud noortest märkis 21%, et vajab oma tervise tõttu koolis käimiseks või vaba aja tegevustes osalemiseks täiskasvanu või tugiisiku abi (sealjuures 4% vajab abi igapäevaselt ning 17% mõnikord). Küsitletud lapsevanematest märkis lapse abivajaduse 71% (sealjuures 21% märkis, et laps vajab abi igapäevaselt ja 50% mõnikord). Võib olla, et lapsevanemad hindavad oma lapse abivajadust vahel suuremaks, kui seda teeks laps

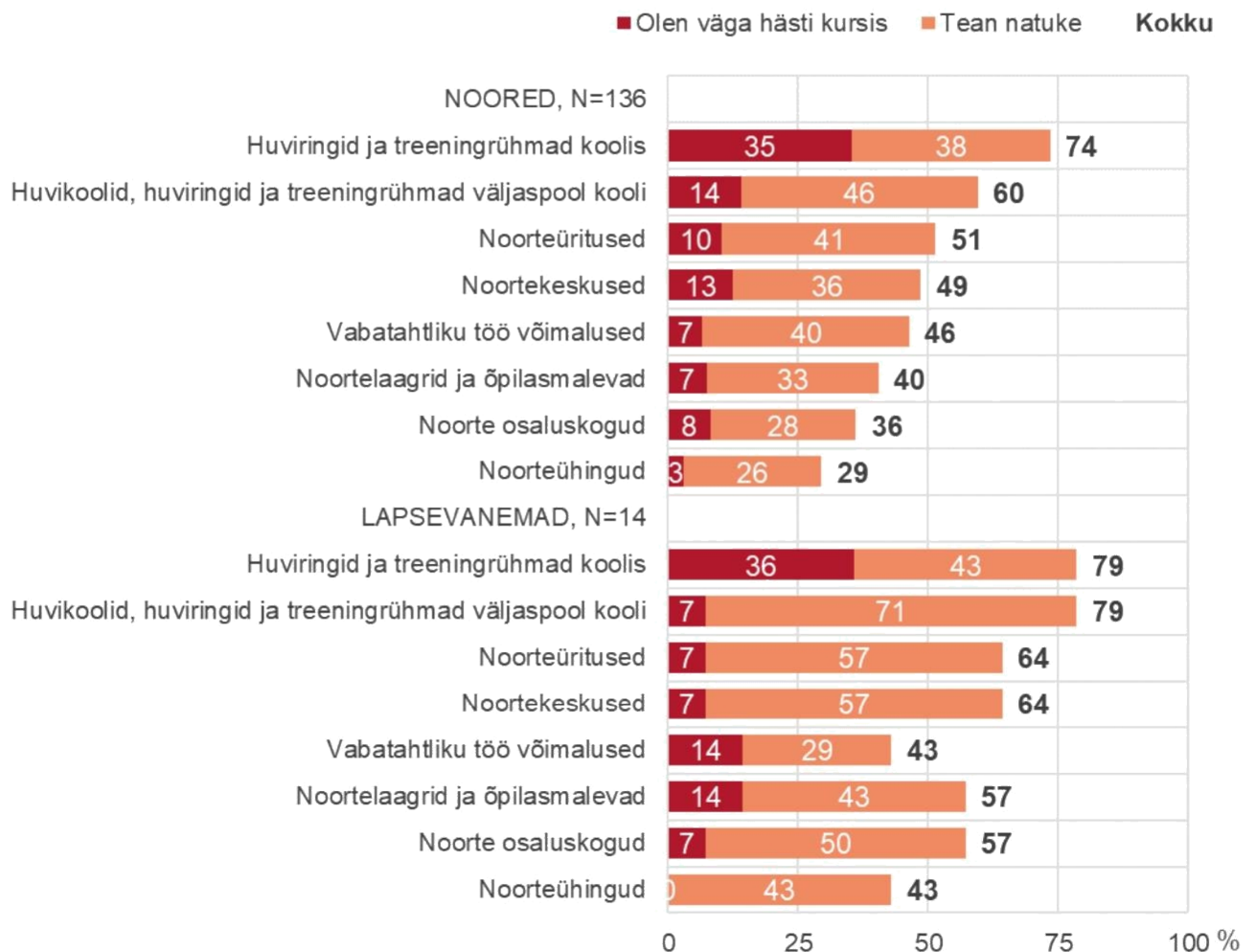
ise, kuid pigem on tõenäoline, et noorte küsitluses osalesid pigem kergema puude või terviseprobleemiga noored, samas kui lapsevanemate küsitlusele olid aktiivsemad vastama pigem raskemate terviseprobleemidega laste vanemad (kes tunnetasid oma lapse puhul suuremaid probleeme noorsootöös osalemisel).

Küsitluse tulemused

1. Teadlikkus noorsootöö valdkondadest

Esmalt uurisime puudega noorte ning lapsevanemate teadlikkust erinevatest Tartu linnas pakutavatest noorsootöö võimalustest (Joonis 3).

Joonis 3. Kui palju Sa tead järgnevatest Tartu linnas noortele pakutavatest võimalustest? (% , n=kõik vastajad)

Vaid vähesed noored hindasid oma teadlikkust erinevatest noorsootöö valdkondadest väga heaks. Enamasti märgiti, et neist valdkondadest teatakse natuke või ei teata üldse. Kõige paremaks hindasid noored oma teadlikkust huviringidest ja treeningrühmadest koolis (74% on väga hästi kursis või teab neist natuke) või huvikoolidest, huviringidest ja treeningrühmadest väljaspool kooli (vastavalt 60%). Ligi pooled noortest teavad ka Tartu

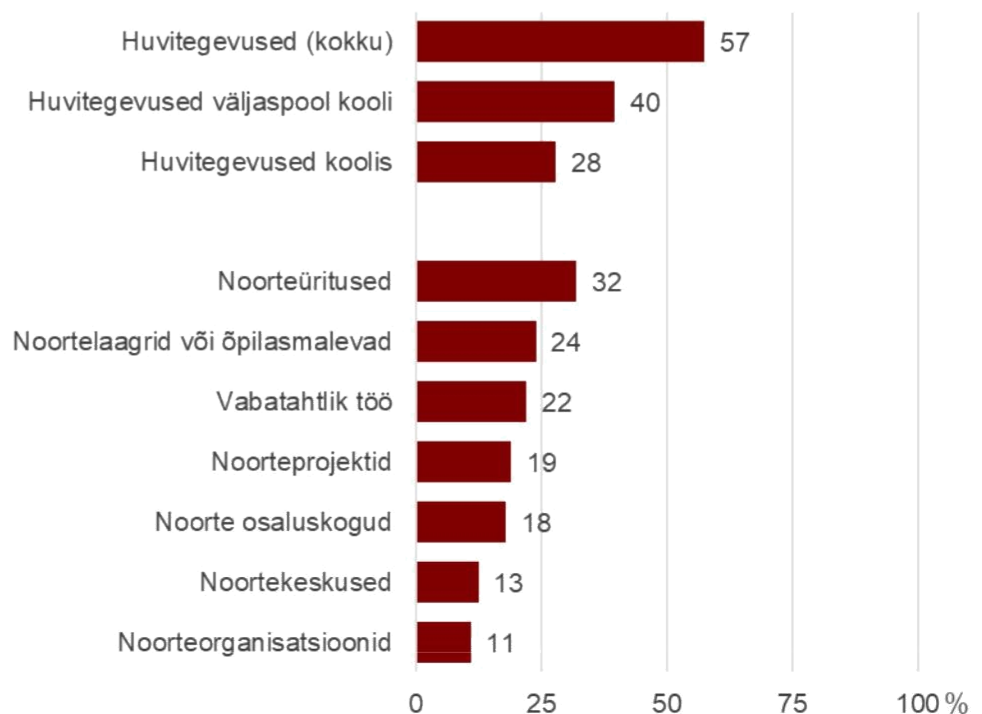
linnas toimuvatest noorteüritustest (51%), Tartu noortekeskustest (49%) või vabatahtliku töö võimalustest (46%). Pisut madalam on noorte teadlikkus noortelaagritest ja õpilasmalevatest (40%) ning noorte osaluskogudest (36%). Kõige vähem teadsid noored noorteühingutest (29%).

Lapsevanemate valim oli väike, mistõttu pole tulemused üldistatavad kogu sihtrühmale. Lapsevanemad hindasid oma teadlikkust noorsootöö valdkondadest üldjuhul kõrgemalt kui noored, kuigi ka siin oli suhteliselt vähe neid, kes hindasid oma teadlikkust väga heaks. Erandiks olid hinnangud teadlikkusele huvitegevustest koolis ja vabatahtliku töö võimalustest – antud teemadel hindasid nii noored kui lapsevanemad oma teadlikkust suhteliselt sarnaselt.

2. Osalus noorsootöös

Erinevates huvitegevustes (nt huvikoolides, huviringides või treeningrühmades) osales 2019. aastal 57% küsitatud noortest, sealjuures 28% võttis osa kooli ruumides toimunud huvitegevustest ning 40% osales neis väljaspool kooli. Ligi kolmandik noortest on 2019. aastal osalenud noorteüritustel, 24% käinud noortelaagris või õpilasmalevas, 22% teinud vabatahtlikku tööd, 19% osalenud mõnes noorteprojektis ning 18% noorte osaluskogu (nt noorte volikogu, õpilasesinduse) töös. Noortekeskustes on 2019. aastal käinud 13% ning noorteorganisatsioonide töös osalenud 11% küsitatud noortest (Joonis 4).

Joonis 4. Noorte osalus noorsootöös 2019. aastal (% , n=136, noored)

85% küsitletud noortest on osalenud vähemalt ühes eelpool loetletud tegevustest. Pisut aktiivsemad on siinkohal olnud tüdrukud - küsitletud tüdrukutest on noorsootöös osalenud 97% ja poistest 80%. Puudeliikide võrdluses on noorsootöös osalenuid kõige enam nägemispuude või -takistustega noorte seas (96%).

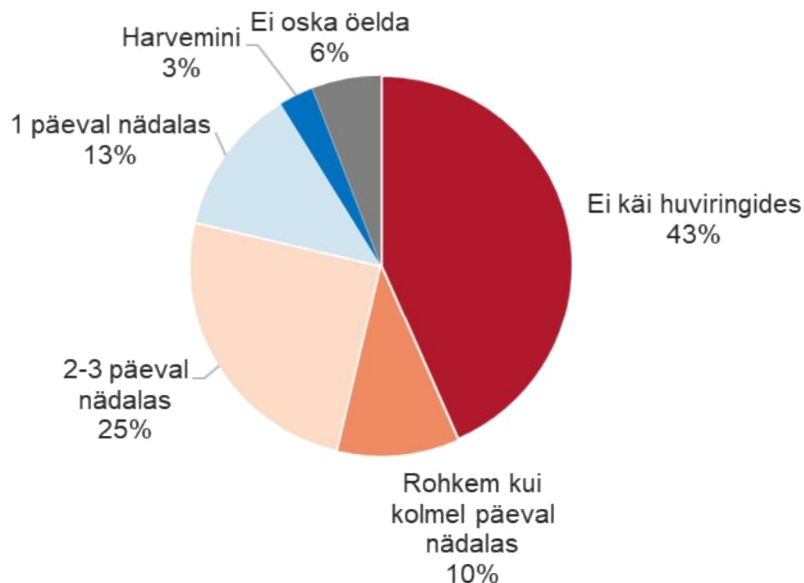
2.1. Huvitegevused

Huvitegevustes (nt huvikoolides, huviringides või treeningrühmades) osales 2019. aastal 57% küsitletud noortest, sealjuures 28% võttis osa kooli ruumides toimuvatest huvitegevustest ning 40% osales väljaspool kooli ruume toimuvates huvitegevustes.

Küsitletud tüdrukutest osales huvitegevustes 81% ja poistest 47%. Puudeliikide võrdluses olid aktiivsemad nägemispuude või -takistustega noored, kellest osales huvitegevustes 79% (ülejäänud puudeliikide puhul jääb huvitegevustes osalenute osakaal 50% piirimaile). Vanuserühmade või elukoha (Tartu linnas või mujal) võrdluses oli huvitegevustes osalenute osakaal sarnane.

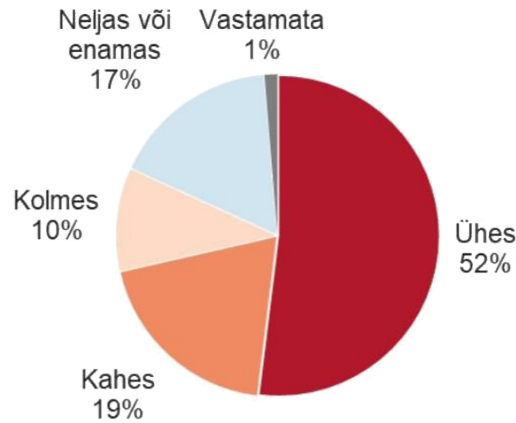
Küsitletud noortest 48% käib huviringides iganädalaselt, sealjuures 10% rohkem kui kolmel päeval nädalas, 25% 2-3 päeval nädalas ning 13% ühel päeval nädalas (Joonis 5).

Joonis 5. Kui sageli Sa huviringides käid? (% , n=136, noored)

Huvitegevustes osalevatel noortel 52% käis ühes huviringis, 19% kahes huviringis, 10% kolmes huviringis ning 17% neljas või enamal huviringis (Joonis 6).

Joonis 6. Mitmes huviringis Sa kokku osaled? (% , n=77, huviringides osalevad noored)

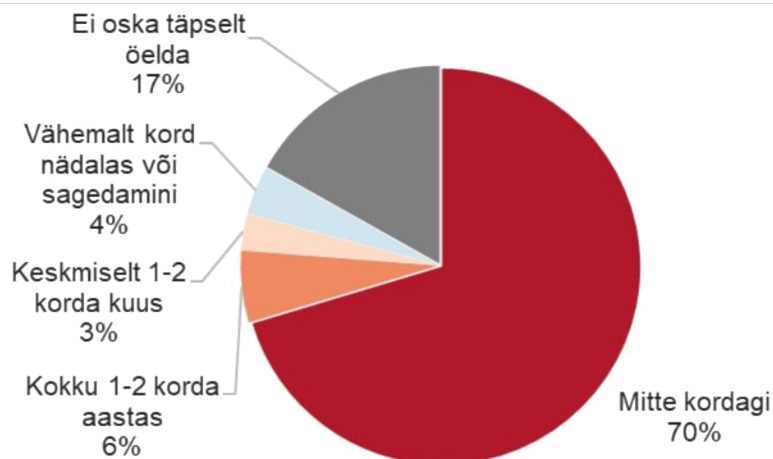
Kõige levinum on osalemine spordiringides või treeningrühmades (süia alla arvestati ka tantsuringid) – neis osales regulaarselt 81% huvitegevustes osalevatest noortest. Üsna levinud on ka osavõtt pillimängu- või lauluõppes (nt osalemine laulukooris) – sellega tegeleb regulaarselt 23% huvitegevustes osalenud noortest. Vähem oli neid, kes käisid tehnika- või elektroonikaringides (14%), kunsti-, käsitöö- või meisterdamisringides (8%), võtsid osa näiterühma või kooliteatri (4%) või mõne lauamänguringi (nt male, kabe) tegevusest (3%). Huvitegevustes osalenud noortest 5% käis regulaarselt mõnes muus huviringis ning 5% ei osalenud huviringides regulaarselt. Loodusringides ei osalenud keegi küsitletud noortest.

2.2. Noortekeskused

Tartus on viis noortekeskust – Anne Noortekeskus, Lille Noortekeskus, Ilmatsalu Noortekeskus, Aparaaadi Noortekeskus ja SPARK Makerlab Noortekeskus.

Noortekeskustes on 2019. aastal käinud 13% küsitletud noortest, sealjuures 4% vähemalt korra nädalas või sagedamini (Joonis 7). Taustrühmade (sugu, vanus, puudeliik, elukoht) võrdluses noortekeskuste külastamises olulisi erinevusi ei ilmnenu.

Joonis 7. Kui sageli oled Sa sel aastal (2019) noortekeskustes käinud? (% , n=136, noored)

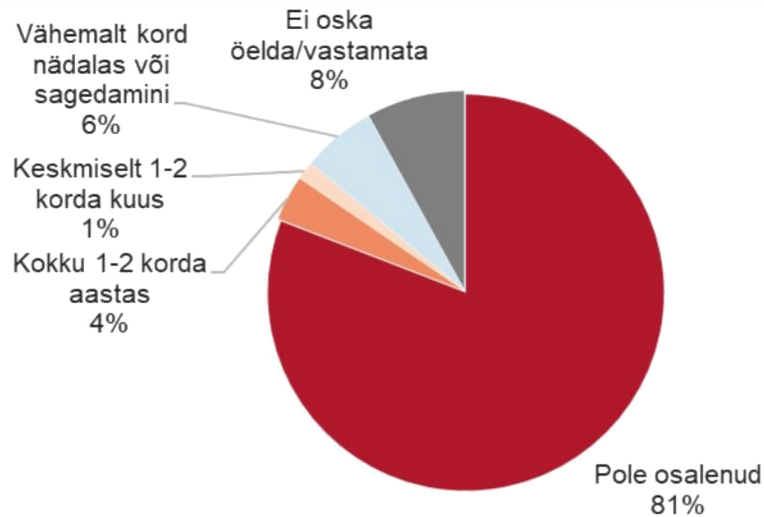
2.3. Noorteorganisatsioonid

Noorteorganisatsioonid olid ankeedis defineeritud kui ühingud, mille liikmetest enamuse moodustavad noored. Need võivad olla näiteks skaudid/kodutütred, koguduste noortegrupid, erakondade noorteühingud jne. Noorteorganisatsioonide alla ei liigitatud noorte osaluskogusid (nt noorte volikogu, õpilasesindus) – nende kohta olid ankeedis eraldi küsimused.

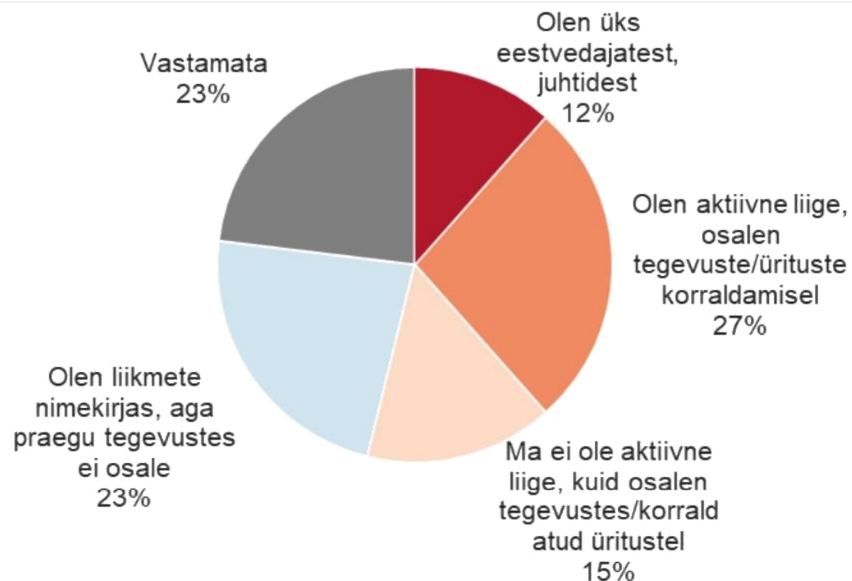
Noorteorganisatsioonide tegevustes on 2019. aastal osalenud 11% noortest, sealjuures 6% vähemalt kord nädalas või sagedamini (Joonis 8). Taustrühmade võrdluses ei ilmnenud märkimisväärsed erinevusi noorteorganisatsioonides osalemises.

Noorteorganisatsioonides osalevatest noortest (keda oli valimis 26 vastajat) 38% panustab organisatsiooni töösse aktiivselt, sealjuures 12% kuulub organisatsiooni eestvedajate/juhtide ringi ning 27% on aktiivsed liikmed/osalevad tegevuste ja ürituste korraldamisel. Noorteorganisatsioonide tegevustes osalevatest noortest 15% pole aktiivsed liikmed, kuid osalevad organisatsiooni tegevustes/korraldatud üritustel ning 23% kuuluvad küll liikmete nimekirja, kuid praegu tegevustes ei osale (lisaks 23% jäätis oma staatuse määratlemata) (Joonis 9).

Joonis 8. Kui sageli Sa noorteorganisatsioonide tegevustes sel aastal osalenud oled? (% , n=136, noored)

Joonis 9. Milline on Sinu roll selles organisatsioonis? (% , n=26, noorteorganisatsioonides osalevad noored)

2.4. Lühemaajalised tegevused

Lühemaajalistest tegevustest käsitleti uuringus osalemist noorteüritustel, noortelaagrites või õpilasmalevas, noorteprojektides, noorte osaluskogudes (nt noorte volikogud, õpilasesindused) ning vabatahtlikus töös.

Noorteüritustel on osalenud 32% küsitletud noortest, sealjuures sagedamini tüdrukud (42%) kui poisid (29%) ning sagedamini 14-19-aastased (42%) kui 10-13-aastased (28%). Tartu linnas elavate noorte seas on noorteüritustel osalenuid pisut enam kui väljaspool Tartut elavate noorte seas (vastavalt 40% ja 25%), mis on ilmselt tingitud asjaolust, et suur osa Tartumaal toimuvatest noorteüritustest leiab aset Tartus.

Noortelaagrites või õpilasmalevas on osalenud 24% küsitletud noortest. Ka siin on pisut aktiivsemad olnud tüdrukud (osalenud 33% tüdrukutest ja 21% poistest) ning 14-19-aastased (osalenud 33% 14-19-aastastest ja 19% 10-13-aastastest).

Noorteprojektides on osalenud 19% noortest. Erinevusi soo ning vanuse lõikes siinkohal ei ilmnenud, kuid elukoha lõikes küll - Tartu linnas elavate noorte seas on noorteprojektides osalenuid pisut enam kui nende noorte seas, kes elavad väljaspool Tartut (vastavalt 25% ja 13%).

Noorte osalus kogudes on osalenud 18% noortest, sealjuures 31% tüdrukutest ja 14% poistest, 14% 10-13-aastastest ja 27% 14-19-aastastest.

Puudeliikide võrdluses on erinevates lühiajalistes tegevustes osalemine levinuim nägemispuude või -takistusega noorte seas. Erandiks on osalemine noorteprojektides, mille osas puudeliikide vahelisi erinevusi ei ilmnenud.

Vabatahtlikuna on töötanud 22% küsitletud noortest, sealjuures taustrühmade võrdluses olulisi erinevusi ei ilmnenud.

3. Ajendid noorsootöös osalemiseks

Uuringus küsiti noortelt ka seda, mis ajendab neid noorsootöös osalema. Lapsevanematelt küsiti, kuidas oluliseks nad lapse osalemist huvitegevustes peavad ning millist eesmärki lapse huvitegevustes osalemine peamiselt täitma peaks.

3.1. Noorte vaade

Kolme noorsootöö valdkonna – huviringide/tegevuste, noortekeskuste ning noorteorganisatsioonide – puhul kaardistati põhjusi, mis ajendavad noori neis tegevustes osalema (Tabel 2).

Huviringides ja -tegevustes osalema ajendab noori eelkõige tegevuste meeldivus (73%) ning soov ennast arendada (66%). Ligi pooled küsitletud nimetasid ka soovi meeldivalt aega veeta (51%) või sõprade osalemist (48%). Enam kui kolmandik huvitegevustes osalevatest noortest tõi põhjuseks ka huviringi juhendajate meeldivust (39%), sealsete kaaslaste meeldivust (38%) või harjumust (38%).

Noortekeskustes käimist põhjendasid noored kõige sagedamini sellega, et ka sõbrad seal käivad (38%), sealsed tegevused on huvitavad (33%) ning seal saab meeldivalt aega veeta (33%).

Noorteorganisatsioonides osalemise peamiseks põhjusteks on huvitavad tegevused (38%), sõprade osalemine (38%) ning soov ennast arendada (35%).

Üldistavalt võib öelda, et noorsootöös osalema ajendab noori kõige enam see, kui pakutavad tegevused on huvitavad ning võimaldavad noorel end arendada. Oluline on ka sõprade eeskuju/osalus. Vanemate või teiste täiskasvanute soovitusel noorte endi hinnangul kuigi olulisel kohal ei ole (näiteks noortekeskustes käijatest ei maininud seda põhjust keegi).

Tabel 2. Ajendid noorsootöös osalemiseks (%), n=antud tegevustes osalenud noored

	Huviringid ja -	keskused,	organisatsioonid
Sealsed tegevused on huvitavad/mulle meeldib see tegevus	73%	33%	38%
Soovin ennast arendada	66%	15%	35%
Soovin meeldivalt aega veeta	51%	33%	23%
Minu sõbrad käivad/osalevad seal	48%	38%	38%
Keskuse töötajad/juhendajad/organisatsiooni juhid meeldivad	39%	20%	19%
Sealsed kaaslased meeldivad	38%	18%	27%
Olen harjunud seal käima ega soovi seda katkestada	38%	8%	23%
Soovin leida uusi sõpru, kohata uusi inimesi	31%	28%	27%
Ma saan niimoodi viia ellu oma eesmärged	30%	5%	27%
Soovin reisida	29%	18%	12%
Vanemad soovivad seda	27%	0%	15%
Teised täiskasvanud (nt õpetaja) soovivad seda	12%	0%	12%
Soovin aidata teisi inimesi, loomi, hoida loodust	12%	18%	19%
Soovin teenida raha	8%	13%	4%
Mõni muu põhjus	0%	10%	4%
Ei oska täpselt öelda	9%	15%	15%
Vastamata	0%	20%	12%

3.2. Lapsevanemate vaade

Lapsevanematelt küsisime, kui oluline on nende jaoks lapse osalemine juhendatud huvitegevustes (nt huviringides). Kõik küsitletud lapsevanemad pidasid seda oluliseks, sealjuures 36% väga oluliseks ja 64% pigem oluliseks. Küsimusele, kas lapsevanem suunab oma last huvitegevustega tegelema (annab soovitusi või innustab teda huvitegevustega tegelema) vastasid pea kõik (93%) küsitletud lapsevanematest jaatavalt, sealjuures 50% annab lapsele soovitusi omal algatusel ning 43% teeb seda vaid siis, kui laps seda küsib.

Küsisime ka seda, mida peab vanem lapse huvitegevuste juures kõige olulisemaks (variandid olid ette antud). Vastused olid järgnevad:

- 🕒 Laps õpib uusi oskusi/arendab oma võimeid – kõige olulisemaks peab 71%;
- 🕒 Laps leiab uusi sõpru – kõige olulisemaks peab 21%;
- 🕒 Lapse vaba aeg on sisustatud – kõige olulisemaks peab 7%.

Seega on lapsevanemate põhiliseks ootuseks huvitegevustele lapse arendamine, kuid sõpruskonna laiendamist ja (lihtsalt) ajaveetmist peetakse tähtsaks harvemini.

4. Takistused noorsootöös osalemisel

Lisaks ajenditele noorsootöös osalemiseks kaardistati ka takistusi – põhjusi, mis takistavad puudega noori huviringides/tegevustes, noortekeskustes või noorteorganisatsioonides osalemast.

4.1. Noorte vaade

Noorsootöös osalemise takistusi puudutavad küsimused küsiti kõigi vastajate – nii noorsootöös osalevate kui mitteosalevate noorte käest.

Peamise osalemist takistava põhjusena nimetasid noored nii huvitegevuste, noortekeskuste kui noorteorganisatsioonide puhul muude hobide olemasolu. Eriti sageli märgiti muude hobide olemasolu noortekeskustes või -organisatsioonides mitteosalemise põhjusena. Noorteorganisatsioonides mitteosalemist põhjendati üsna sageli ka huvipuudusega (31%). Ülejäänud põhjusi märgiti harvemini (Tabel 3).

Poisid märkisid muude hobide olemasolu noorsootöös mitteosalemise põhjusena pisut sagedamini kui tüdrukud, 14-19-aastased pisut sagedamini kui 10-13-aastased. Sõprade mõju (sõbrad ei käi seal) tõid vanemate vastajatega võrreldes pisut sagedamini esile 10-13-aastased.

Kuigi võiks eeldada, et väljaspool Tartut elavate noorte puhul on sagedasemaks takistuseks tegevuste/teenuste kaugus, siis tegelikkuses mainisid nii Tartus elavad kui väljaspool Tartut elavad noored seda põhjust võrdset sageli. Seda, et tegevused asuvad kaugel/on keeruline kohal käia, mainiti noortekeskuste puhul pisut sagedamini kui huvitegevuste ja noorteorganisatsioonide puhul (vastavalt 17% ja 8% vastajatest).

Üsna vähesed noored nimetasid takistuste seas seda, et nad on kogunud/kardavad kiusamist (erinevate tegevuste puhul 4-7%) või et nende erivajadused takistavad osalemist (4-5%). Samuti toodi üsna harva esile infopuudust (erinevate tegevuste puhul 6-10% vastajatest).

Tabel 3. Noorte tunnetatud takistused noorsootöös osalemisel (% , n=136, noored)

	tegevused	keskused	organisatsioonid
Mul on muid hobisid	25%	52%	45%
Mu sõbrad ei käi seal	13%	15%	16%
Koolis/tööl on suur koormus	13%	20%	11%
Liiga kaugel/on keeruline kohal käia	8%	17%	8%
Toimumisajad/lahtiolekuajad ei ole sobivad	7%	7%	7%
Olen kogunud/kardan kiusamist	7%	7%	4%
Infot on raske leida	7%	10%	6%
See ei paku mulle huvi	6%	13%	31%
Liiga kallis/osalemine on tasuline	6%	5%	3%
Ma ei soovi osaleda juhendatud tegevustes/ei soovi organisatsiooni töösse aktiivselt panustada	5%	14%	4%
Mulle ei meeldi seltskond, kes seal osaleb	5%	6%	2%
Minu erivajadused takistavad osalemist	4%	5%	5%
Mulle ei meeldi juhendajad/sealsed töötajad/eestvedajad	1%	3%	2%
(Huvipakkuvad) tegevused ei toimu minu emakeeles	0%	1%	1%
Mõni muu põhjus	4%	10%	8%
Takistusi ei ole	33%	8%	20%
Vastamata	10%	8%	4%

Noortele esitati ka lisaküsimus tema erivajadustest tulenevate takistuste kohta noorsootöös osalemisel.

Enam kui pooled küsitatud noortest ei tunnetanud, et tema (puudest tingitud) erivajadused takistaksid teda noorsootöös osalemisel. Konkreetsetest takistustest märgiti kõige sagedamini erivajadusega sobivate tegevuste puudumist (13% küsitletutest) (Tabel 4).

Tabel 4. Erivajadustest tulenevad takistused noorsootöös osalemisel, noorte vaade (%) , n=136, noored)

	tegevused	keskused	organisatsioonid
Puuduvad minu erivajadustega sobivad tegevused	13%	13%	13%
Puuduvad minu erivajadustele sobivad töövahendid/seadmed	4%	6%	4%
Juhendaja(d)/eestvedajad ei arvesta minu erivajadustega	4%	4%	8%
Ruumid ei vasta minu vajadustele (nt on keeruline sisse pääseda, liikuda)	2%	1%	5%
Puudub transport/saatja	2%	7%	7%
Muu erivajadusest tulenev takistus	4%	1%	4%
Erivajadusest tulenevaid takistusi ei ole	62%	54%	58%
Vastamata	14%	21%	14%

4.2. Lapsevanemate vaade

Ka lapsevanematelt küsiti, mis takistab nende lapse osalemist juhendatud huvitegevustes. Erinevalt lastest märkisid lapsevanemad takistuste seas kõige sagedamini infopuudust (43%) ning huvitegevuste ebasobivaid toimumisaegu (43%). Sageli märgiti ka seda, et lapsel on koolis/tööl suur koormus (36%) või et lapse erivajadused takistavad osalemist (36%) (Tabel 5). Noored tunnetasid neid takistusi lapsevanematest tunduvalt vähem.

Tabel 5. Lapsevanemate tunnetatud takistused lapse osalemisel juhendatud huvitegevustes (%), *n=14, lapsevanemad*)

	Lapsevanemate osakaal (%)
Infot huvitegevuste kohta on raske leida	43%
Huvitegevuste toimumise ajad ei ole sobivad	43%
Lapsel on koolis/tööl suur koormus	36%
Lapse erivajadused takistavad osalemist	36%
Lapsel on muid hobisid	29%
Lapse sõbrad ei osale huvitegevustes	29%
Huvitegevused on kallid	21%
Lapsele ei meeldi huvitegevuste juhendajad/eestvedajad	21%
Pakutavad tegevused ei ole lapse jaoks huvitavad	14%
Huvitegevused asuvad liiga kaugel/on keeruline kohal käia	14%
Laps on kogenud/kardab kiusamist	14%
Laps ei soovi osaleda juhendatud tegevustes	7%
Lapsele ei meeldi seltskond, kes seal osaleb	7%
Huvipakkuvad tegevused ei toimu lapse emakeeles	0%
Muu põhjus	7%
Takistusi ei ole	7%

Ka laste erivajadustest tulenevaid takistuste esinemist märkisid lapsevanemad tunduvalt sagedamini kui seda tegid noored ise. Kõige sagedamini märkisid lapsevanemad lapse erivajadusest tulenevate takistustena seda, et juhendajad ei arvesta lapse erivajadusega (43%) ning et puuduvad lapse erivajadusega sobivad tegevused (36%) (Tabel 6).

Tabel 6. Lapse erivajadusest tulenevad takistused lapse osalemisel juhendatud huvitegevustes, lapsevanemate vaade (%), *n=14, lapsevanemad*)

	Lapsevanemate osakaal (%)
Juhendaja(d) ei arvesta lapse erivajadustega	43%
Puuduvad lapse erivajadustega sobivad tegevused	36%
Puudub transport/saatja	29%
Puuduvad lapse erivajadustele sobivad töövahendid/seadmed	14%
Ruumid ei vasta lapse vajadustele (nt on keeruline sisse pääseda, liikuda)	14%
Muu erivajadusest tulenev takistus	7%
Erivajadusest tulenevaid takistusi ei ole	36%

4.3. Majanduslik aspekt

Eraldi küsimusega kaardistati ka pere majanduslikke võimalusi lapse huvitegevustes osalemist toetada.

Küsitluses osalenud lapsevanematest 86% märkis, et nende pere teeb igakuiselt kulutusi puudega lapse osalemiseks juhendatud huvitegevustes, sealjuures 14% kulutab selleks kuni 20 eurot, 50% 20-60 eurot, 14% 60-100 eurot ning 7% üle 100 euro kuus.

Pisut enam kui pooled küsitatud noortest ja lapsevanematest hindavad pere majanduslikke võimalusi lapse huvitegevustes osalemist toetada heaks - 30% noortest ja 21% lapsevanematest leidis, et pere rahaline olukord võimaldab arvestada lapse/noore soove täiel määral ning 30% noorte ja 43% lapsevanemate hinnangul suurel määral. Noortest 23% ja lapsevanematest 36% hindas pere majanduslikku võimekust lapse huvitegevusi toetada väheseks, öeldes, et lapse/noore soove huvitegevustes osas on võimalik täita vähesel määral või üldse mitte (Tabel 7).

Tabel 7. Kuidas võimaldab Sinu pere majanduslik olukord Sul osaleda noortele mõeldud tegevustes ja organisatsioonides? / Kas Teie pere majanduslik olukord võimaldab tagada lapsele osalemise noortele mõeldud juhendatud tegevustes vastavalt tema soovidele? (% , n=kõik vastajad)

	Noored,	Lapsevanemad,
Täiel määral, nii palju kui soovin/ Saame arvestada kõiki lapse soove	30%	21%
Suurel määral, kõiki soove ei saa täita	30%	43%
Vähesel määral, paljud soovid jäävad täitmata	12%	36%
Üldse mitte, ma ei saa teha praktiliselt mitte midagi, mida soovin/Pole võimalik toetada lapse osalemist tasulistes tegevustes	11%	0%
Vastamata	17%	

5. Noorte panus noorsootösse aktiivse osalisena

Noorsootöö seadus sätestab noorsootöö korraldamise ühe põhimõttena noorte omaalgatuse toetamise. Uurimaks, kuivõrd on õnnestunud seda eesmärki täita, kaardistati küsitluses, kas noored on panustanud noorsootöö tegevustesse aktiivse osalisena. Tabelis 8 on esitatud erinevatesse tegevustesse aktiivse osalisena panustanud noorte osakaal nii kogu valimi (kõigi küsitatud noorte) kui antud tegevuses osalenud noorte lõikes.

Kõige suurem osa noortest on noorsootöösse aktiivselt panustanud huviringide raames, osaledes mõne ürituse või tegevuse korraldamisel (19% küsitletud noortest). Kümnendik noortest on algatanud või korraldanud noorteüritusi, 8% algatanud/korraldanud noortelaagrit või õpilasmalevat, 7% panustanud mõne noorteorganisatsiooni tegevusse eestvedajana või aktiivse liikmena, 7% algatanud/korraldanud noorteprojekte, 7% algatanud/korraldanud noorte osaluskogusid ning 5% osalenud noortekeskuses mõne ürituse või tegevuse korraldamisel. Kokku on noorsootöösse aktiivse osalisena panustanud (mõne ülalmainitud tegevuse näol) 36% küsitletud noortest. Tartus linnas elavate noorte seas on aktiivseid panustajaid veidi enam (43%) kui väljaspool Tartut elavate noorte seas (29%).

Vaadates noorte aktiivsust erinevates tegevustes osalenute lõikes, küünib aktiivsete osalejate osakaal pea kõigi tegevuste puhul kolmandiku ligi (või pisut kõrgemalegi). Erandiks on noortekeskused, milles käinud noortest on aktiivse osalejana panustanud 18%.

Tabel 8. Noorsootöösse aktiivse osalisena panustanute osakaal noorte seas (%), *n=noored*)

	küsitletutest	Osakaal (%) antud
Osalenud huviringides mõne ürituse või tegevuse korraldamisel	19%	36%
Algatanud või korraldanud noorteüritusi	10%	30%
Algatanud või korraldanud noortelaagrit või õpilasmalevat	8%	33%
Osalenud noorteorganisatsioonides eestvedajana või aktiivse liikmena	7%	38%
Algatanud või korraldanud noorteprojekte	7%	35%
Algatanud või korraldanud noorte osaluskogusid	7%	36%
Osalenud noortekeskustes mõne ürituse või tegevuse korraldamisel	5%	18%
Kokku:	36%	

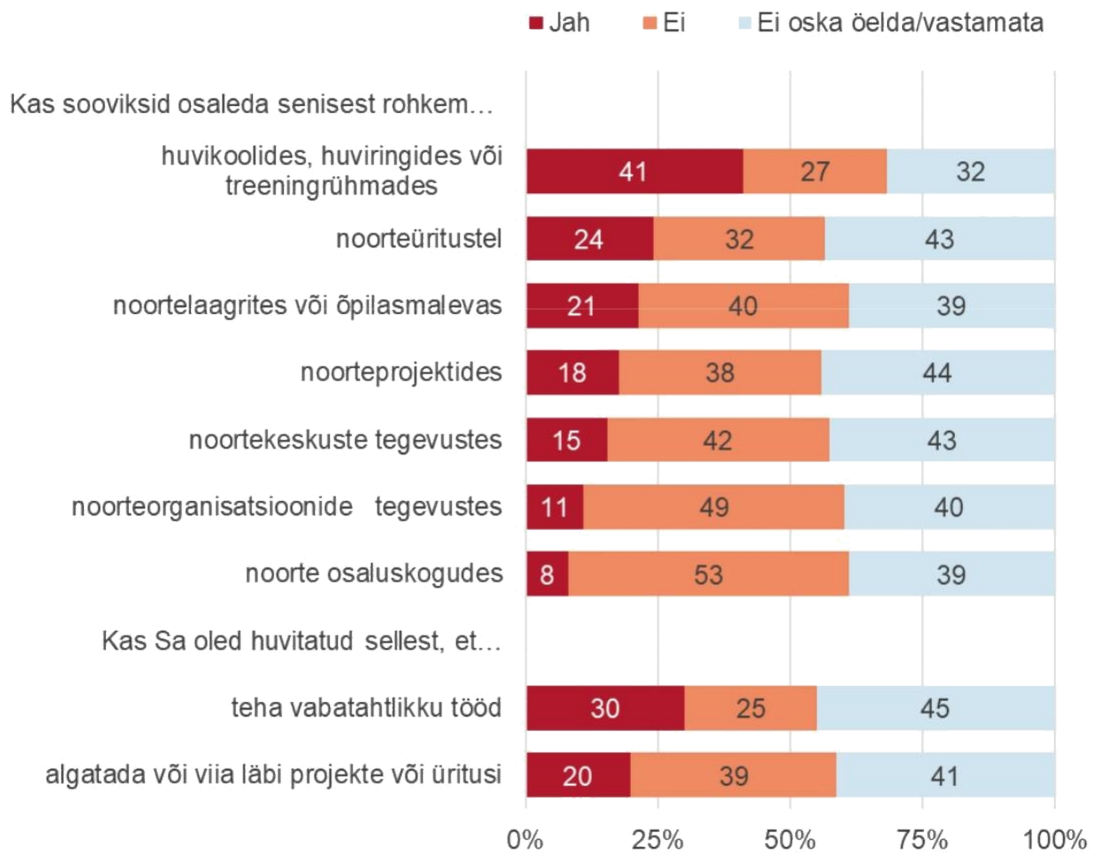
6. Huvi noorsootöös osalemise vastu

Uurisime noortelt ka seda, kas nad sooviksid osaleda noorsootöös senisest rohkem. Kõige kõrgem oli noorte huvi suurendada osalemist huvikoolides, huviringides või treeningrühmades – 41% küsitletutest sooviks osaleda neis senisest rohkem. Ligi neljandik sooviks osaleda rohkem ka noorteüritustel. Uuritavatest võimalustest kõige vähem tunti huvi noorte osaluskogudes osalemise vastu (senisest rohkem sooviks osaleda 8%) (Joonis 10).

Kaardistasime ka noorte huvi teha vabatahtlikku tööd või algatada/läbi viia projekte või üritusi. Vabatahtlikust tööst on huvitatud 30% noortest, projektide/ürituste algatamisest või läbiviimisest aga viiendik.

Eelnevat kokku võttes väljendas huvi noorsootöös rohkem osaleda 64% küsitletud noortest. Huvi osaleda noorsootöös senisest rohkem väljendavad sagedamini need noored, kes juba praegu noorsootöös osalevad.

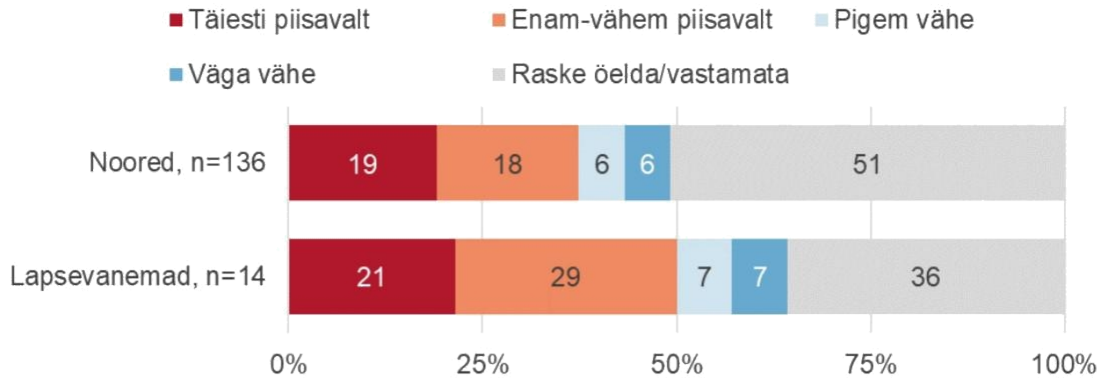
Joonis 10. Huvi noorsootöös senisest rohkem osalemise vastu (%) , n=kõik vastajad)

7. Tegevuste piisavus

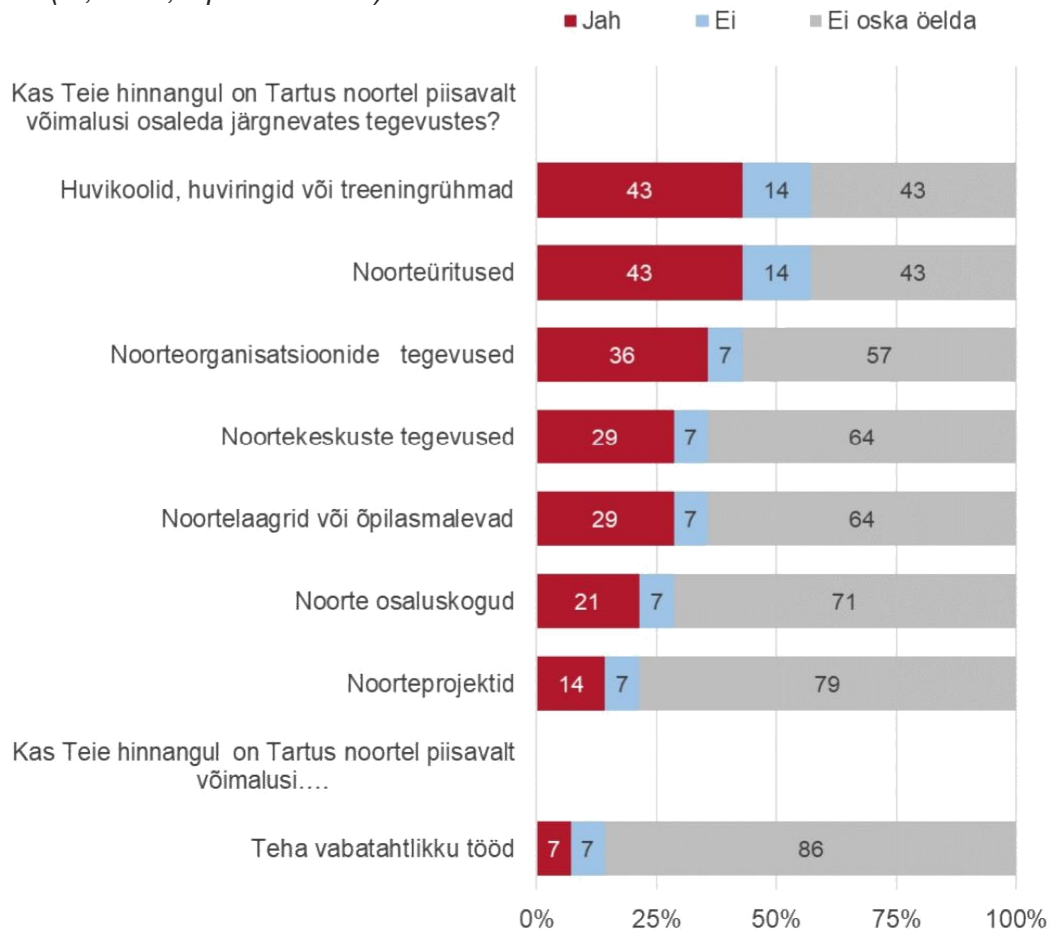
Küsisime nii noorte kui lapsevanemate arvamust selle kohta, kas Tartus on noortele mõeldud tegevusi piisavalt. Suurem osa küsitletutest pidas tegevusi piisavaks (38% noortest ja 50% lapsevanematest) või ei osanud hinnangut anda (51% noortest ja 36% lapsevanematest). Negatiivseid arvamusi oli pigem vähe - noortele mõeldud tegevusi pidas pigem väheseks või väga väheseks 12% noortest ja 14% lapsevanematest (Joonis 11).

Joonis 11. Kas Tartus on noortele mõeldud tegevusi piisavalt? (% , n=kõik vastajad)

Lapsevanematelt küsiti hinnanguid noortele mõeldud tegevuste piisavusele ka erinevate tegevuste lõikes. Üldjuhul hindasid lapsevanemad erinevaid tegevusi sagedamini piisavaks kui ebapiisavaks, kuigi hinnangu andmata jätnud vastajate suur arv viitab, et lapsevanemate teadlikkus noortele mõeldud tegevustest on suhteliselt vähene. Kõige sagedamini ei osanud lapsevanemad hinnata noorte võimalusi teha Tartus vabatahtlikku tööd (Joonis 12).

Joonis 12. Lapsevanemate hinnangud noortele mõeldud tegevuste piisavusele Tartus (% , n=14, lapsevanemad)

Küsitati ka seda, milliseid tegevusi noortele Tartus veel olla võiks.

Noored on kõige sagedamini huvitatud sellest, et Tartus oleks rohkem erinevaid treeningvõimalusi. Mainiti ka muid huviringe (nt arvutiõpe, matemaatika, pilliõpe, luulering, meisterdamine). Sooviti rohkem rulaparke, löbustuskohti/mänguväljakuid, ronimiskohti, mängude keskusi. Tunti huvi ka võistluste vastu (nt spordivõistlused, arvutimängude võistlused, kendama võistlused).

Noorte vastused (originaalkujul) olid järgnevad:

Arvuti õpetusering. Matemaatika ring.

DJ-kool.

E-spordi võistlused ja turniirid, e-mängud.

Erinevad tantsurühmad ja erinevate keelte õppimisel noortele.

Golf, surf, langevari jne.

Halloweeni.

Hobustetrenn.

Huviringid peaksid olema lõbusamad.

Igal pool võib olla.

Jalg- ja võrkpall, vasaraheide jne.

Jalgpallitrenn.

Jalgrattasõit, loodusretked.

Joonistamine, ma ei tea, ma ei ole eriti kuulnud sellest.

Kassi võidujooks. oleks aed ja siis kassid jooksevad võidu.

Kendama töötuba.

Kendama võistlusi.

Kendama võistlusi.

Korvpalli põrgatus. Pilliõpe/ring ehk õppering. Luulering. Spordilaagriga seotud teemad.

Kunsti, sööki jne.

Langevarjuga hüppamist, ronimine

Löbustuskoht.

Löbustusparke, mänguväljakuid, ronimiskohti

Ma isegi ei oska öelda, sest minu jaoks on Tartus tegevusi piisavalt. No mõnes mõttes võiks rohkem olla laulmisega seotud tegevusi. Kas mingid koorid või lihtsalt kus saaks käia teistega laulmas.

Maadlust ja puuetega lastele laager.

Mudelihall ehk kiirete puldiautode ring.

Mõtlemismänge ja sarnaseid mängu nagu lauajalgpall.

Mänguarvuti poode, kurtide McDonald.

Mängurite keskus.

Netiring.

Noored saaksid ise üritusi korraldada.

Noortelaagreid - spordilaagreid erivajadustega lastele.

Noortele võiks olla rohkem üritusi, kus saaksid osaleda näiteks spordimängudes või muud sellist sorti tegevustes.

Noortele võiks veel olla linna kaunistamine.

Nägemispuudega (noorte) laager, spordilaager pimedatele.

Oleks mingi koht, kus töötaksid ringid ja uste peal oleks kirjas, mis huviring seal on.

Parkuurimise koht võiks olla ja gamerite koht ka.

Pimelauatennis.

Puutöö.

Ratsutamine, meisterdamine.

Rohkem koolist puhkamispäevi nagu laste kaitsepäevi ja tartu luffe.

*Rohkem trenne või huvialasid
Sporditreeningud võiks kodu lähedal
olla.
Sporti.
Suured jooksuvõistlused.
Tantsuring, kunstikoolis ja muud veel
ka....
Tantsutrenn, sulgpallitrenn,
jalgpallitrenn.
Tartu mängurikeskus.
Tartu skatehall peab alles jääma, see on
hea koht kus aega veeta ja rohkem
võiks olla Tartus tõukeratta, rula ja bmx-i
tänavasõidu kohti.
Tartus võiks olla rohkem kohti, kus
saaks tegeleda laulmisega.
Tartus võiks olla rohkem skateparke.*

*Trenne võiks ju veel mõned olla
aga muidu ok.
Tänavakorvpall.
Vabalava.
Võib-olla piljard.
Võiks olla kardi- või mingi muu rallirada.
Võiks olla korvpall ja tantsutrenn
ja kokkamine.
Võiks olla midagi tehnoloogiaga
seonduvat.
Võiks olla mingi rulapark.
Võiks olla rohkem keemia, bioloogia
ja füüsikaga tegelemise võimalusi.
Võiks olla rohkem võimalusi õppida
võitluskunste.
Võiks olla seotud midagi arvuti ehituse
ja parandamisega.*

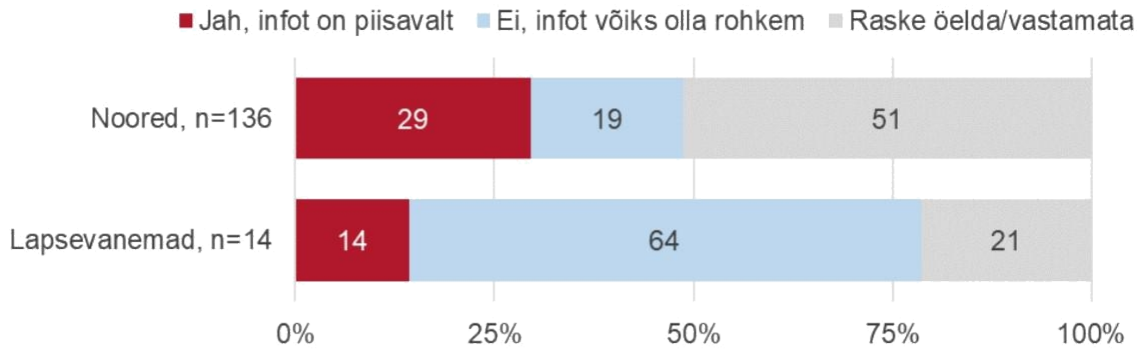
Lapsevanemate vastused olid järgnevad:

*Loodust ja keskkonda hoidvaid ja kaitsvaid tegevusi ja ringe võiks rohkem olla.
Koolis võiks olla enam võimalusi treeninguteks (näiteks jalgpall) ja pärast
kooli huvitegevuseks (näiteks robotika).*

8. Info

Noortest 29% ja lapsevanematest 14% hinnangul on infot noortele mõeldud tegevuste kohta Tartus piisavalt. Rahulolematust info piisavusega esines enam lapsevanemate seas – ebapiisavaks hindas vastavat infot 64% lapsevanematest ja 19% noortest (Joonis 13).

Joonis 13. Kas infot noortele mõeldud tegevuste kohta Tartus on piisavalt? (% , n=kõik vastajad)

Järgnevalt küsiti vastajailt, milliste noortele mõeldud tegevuste kohta sooviksid nad rohkem infot saada.

Noored vastasid järgnevat:

*DJ-kool.
E-spordi trennide kohta.
Erinevate keelte praktiseerimine.
Facebookis, Instagramis, Twitteris.
Halloweeni.
Huviringid ja teadustest.
Igasugustest üritustest mis noortele sobiks ja mis pakuks huvi kõigile.
Internetist saab otsida infot, aga mul puudub huvi.
Jalgpallist.
Kas Tartus on mingeid keeleringe?
Kendama ringidest, kendama töötamisest.
Kodutütred.
Kuna ja miks toimuvad.
Kus huviringid asuvad ja kui palju need maksavad.
Kus see asub ja kas see on väga kallis?
Kus see täpselt asub, kõik tegevused, huviringid, üritused, mis seal toimuvad ning sealsed töötajad.*

Kõikide noortele mõeldud tegevuste kohta.

Ma ei taha lihtsalt osaleda vaid soovin põhjalikku seletust enne.

Ma sooviksin saada rohkem infot selle kohta mis tegevusi on Tartus kas pimedatele või vaegnägijatele.

Maalimis- ja üldiselt kunstiringid.

Maratonid ja võistlused.

Matkaretkedest tahaksin rohkem infot saada.

Miks Spark Makerlab ja Aparaaadi noortekeskus suletakse 2019/31.12?

Millegiga ju peab tegelema.

Mina sooviksin rohkem infot saada ujumisest.

Mina sooviksin teada saada saltode ja tagurpidi rataste trennist, sest ma tahan õppida kolmikutriikki.

Mis tehakse ja kes õpetavad.

Noorkotkad.

Noortekeskustest.

Noortelaagrite\ maleva kohta.

Oma vanematelt saan infot teada.

Puutöö kohta.

Rohkem treeninguaegu võiks olla.

Rohkem trennidest.

Rohkem võiks infot olla trennide kohta.

Sagedased väljaskäigud. Kuigi ma ise nendes ei osale, aga tulevikus võib-olla siiski.

Sooviksin kindlasti võimalikult varakult ja võimalikult palju saada infot mõne tehnoloogiaga seonduva huviringi kohta.

Sooviksin rohkem infot saada spordiga seotud sündmuste osas.

Sooviksin rohkem infot saada väljaspool kooli toimuvatest tantsuringidest, treeningukohtadest.

Sooviksin rohkem infot trennide kohta.

Sooviksin teada, millal on noortekeskus avatud ja milliseid huvitavaid asju seal teha saab.

Sooviksin ürituste kohta rohkem infot.

Sooviksin rohkem infot selle kohta, kus toimub või kus saab osaleda muusikaringides vms.

Sulgpalli.

Tahaksin rohkem teavet laagrite kohta.

Tahaksin saada infot parkuurimise ja mängimise kohta, sest ma teen neid põhiliselt iga päev.

Tartu Skatehall on rohkem kehvas seisus, tahaks et see parem oleks, muidu on seal väga põnev.

Trennide infot.

Turutaguse kohta.

Lapsevanemate vastused olid järgnevad:

Sooviks ühte internetilehekülge, kus oleksid ringid kokku koondatud ning lisamärke ka ses osas, kas ka erivajadusega laps saab selles osaleda

Treeningud ja huviringid kuulmispuudega lastele.

Küsisime ka, millistest kanalitest soovitakse noortele mõeldud tegevuste kohta infot saada. Noored eelistasid kõige sagedamini info saamist Stuudiumi/eKooli vahendusel (44%), sõpradelt või koolikaaslastelt (30%), koolist (nt õpetajatelt, huviringide juhtidelt, infostendidelt) (28%) või sotsiaalmeediast (26%). Ka lapsevanemate seas oli kõige eelistatum infokanal Stuudium/eKool (79%), kuid sageli märgiti ka sotsiaalmeediat (50%) ning Tartu linna kodulehte (50%) (Tabel 9).

**Tabel 9. Kust sooviksite noortele mõeldud tegevuste kohta infot saada? (%
n=kõik vastajad)**

		Lapsevanemad,
Stuudiumi/eKooli vahendusel	44%	79%
Sõpradelt või koolikaaslastelt	30%	
Koolist (õpetajatelt või huviringide juhtidelt, infostendidelt)	28%	43%
Sotsiaalmeediast (näiteks Facebookist)	26%	50%
E-maili teel (nt infolistidest)	22%	43%
Tartu linna kodulehelt	21%	50%
TV-st, raadiost või ajalehtedest-ajakirjadest	21%	14%
Vanematelt, pereliikmetelt	20%	
Huvikoolide kodulehekülgedelt	10%	21%
Noortekeskuste kodulehekülgedelt	7%	7%
Noortekeskustest kohapealt	7%	
Infoüritustelt (nt messid, laadad)	6%	29%
Mujalt internetist	4%	7%
Mujalt	1%	0%
Ei soovi antud teema kohta infot saada	21%	0%
Vastamata	12%	

Süvaintervjuude tulemused

Lisaks küsitlusele viidi kahe puudega lapse vanemaga läbi süvaintervjuud, kaardistamaks lapsevanemate ootusi noorsootööle lähemalt. Süvaintervjuudes uurisime täpsemalt puudega lapse toimetuleku ning huvialade kohta. Fookusesse võtsime noortekeskuste teema - milline on lapsevanema teadlikkus noortekeskuste tegevusest, kas laps noortekeskustes käib ning kui mitte, siis millistel põhjustel.

Intervjueeritud lapsevanemate lapsed käisid harduslike erivajadustega laste koolis, ühe lapsevanema laps Hiie koolis (kuulmis- ja kõnepuue, 13-aastane) ning teise lapsevanema laps Emajõe koolis (nägemispuue, 17-aastane). Spetsiaalseid abivahendeid kumbki laps ei kasutanud (nägemispuudega lapse vanem mainis abivahenditest ainult luupi).

Mõlemad lapsed käisid huviringides. Üks lapsevanem tõi lapse huvitegevuses osalemise takistusena esile suurt õppekoormust koolis, teine lapsevanem nimetas lapsest endast (kartlikkus) ning kaaslastest lähtuvaid põhjusi (teiste laste negatiivne suhtumine puudega lapsedesse, narrimine). Samuti mainis lapsevanem lapse kunagist konflikti huviringi juhendajaga, mistõttu laps oli ühest huvitegevusest loobunud. Üldjoontes siiski suuri takistusi huvitegevustes osalemises ei tunnetatud ning ka huvitegevuste valikuga Tartus oldi rahul.

Noortekeskustest ei teadnud lapsevanemad midagi, öeldes, et nad isegi ei tea, kus need asuvad ning et nad pole noortekeskuste kohta kunagi infot saanud. Lapsevanemate sõnul polnud nende lapsed noortekeskusi kunagi külastanud. Üks lapsevanematest arvas, et noori kutsuks noortekeskustesse eelkõige huvitavad tegevused, samuti võiks esimene külastus toimuda nt koos klassiga (et laps näeks, mis seal toimub ning sooviks hiljem koos sõpradega sinna tagasi tulla).

Infot huvitegevuste kohta olid lapsevanemad otsinud põhiliselt ise. Koolis toimuvate huvitegevuste kohta oldi infot saadud ka koolist. Puudega laste vanemaid koondatavatesse ühingutesse kumbki lapsevanem ei kuulunud ning nad polnud ka teadlikud, kas ning kus sellised ühinged tegutsevad. Infopuudust lapsevanemad otseselt ei tunnetanud, kuid arvasid samas, et alati võiks infot olla rohkem.